

Doc. dr. Inga Vidugirytė-Pakerienė	https://orcid.org/0000-0002-9649-5735
Literatūros geografijos tyrimai	Research in Literary Geography
<p>Per pastarąjį dešimtmetį suaktyvėję literatūros geografijos tyrimai (Hones 2022; Alexander, Cooper 2025; Evans, Wilkens 2025) Lietuvoje taikomi retai (Vidugirytė 2024). Literatūros geografija (LG) susiformavo <i>posūkio į erdvę</i> humanitariniuose moksluose kontekste, tekstų analizei taiko geografinės erdvės, vietos, žemėlapių ir kt. sąvokas, taip pat – išvalgas, ateinančias iš marksistinės kritikos (M. Foucault, H. Lefebvre, M. de Certeau), postkolonializmo (E. Said) bei feminizmo (G. Rose, L. McDowell, D. Massey). LG pripažįsta, kad dabarties pasaulis yra dinamiška erdvių ir vietų konsteliacija, kuriai iširti reikalingas ypatingas žvilgsnis bei rašymo būdas, atkuriantis erdvės reiškinių sąveikas ir persidengimus. Erdvė suvokiama ne kaip paviršius ar konteineris žmonių, gyvūnų ir daiktų ryšiams bei įvykiams, o jų pačių sukuriama erdvinė tūrinė visuma, kintanti, tampanti ir niekada nebaigta. Literatūros tekstuose – <i>erdvė ne reprezentuojama, bet parašoma</i> per pasakojamas istorijas, veikėjų ryšius tarpusavyje ir su pasauliu. LG domisi būtent tokiu <i>erdvės rašymu</i>.</p> <p>LG turi tų pačių ambicijų, kaip ir humanitarinė geografija, kuri tiria žmogaus ryšius su erdve tam, kad paaiškintų dabarties pasaulio raidą ir jo ateitį.</p> <p>Analizuojant geografiniais aspektais kelis kūrinius ar kūrinių grupes, dažnai pasitelkiamas <i>atsietasis literatūros skaitymas</i>, kurio įrankius pasiūlo kartografija ir GIS technologija.</p> <p>Kvietimas LG moksliniams tyrimams skiriamas tiems, kas domisi šiuolaikine literatūra, postkolonijine ir feministine erdvės teorija, tarpdisciplininiais tyrimo metodais.</p>	<p>Literary geography (LG) is an interdisciplinary practice that combines research in literature and human geography (Hones 2022; Alexander, Cooper 2025; Evans, Wilkens 2025). It is the result of the spatial turn in humanities, shaped by neomarxist, postcolonial and feminist critique and affected by globalization, advanced IT (GIS), which all helped put space in the foreground of thinking about human experience and its representation in literature. LG regards space in literature according to the notion of relational space in geography, not as an inert container for human actors, events, relations, but as a constituent of those events, relations, etc. It shifts the analysis of space in literature from representation to the process of writing space, which emerges from the connections between characters, places, communications, and their networks. When analyzing several works or groups of works from a geographical perspective, LG shifts from close reading to distant reading and uses cartographic tools (GIS).</p> <p>LG has the same ambition as human geography – to study human relationships with space to explain the world and its future.</p> <p>The call for research in literary geography is open to those interested in contemporary literature, postcolonial and feminist criticism in relation to space, and interdisciplinary methods.</p>